

proti nemški meji.
Ranjenci in nemški ujetniki,
Dalje na 3. str. 1. kol.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$8 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$8 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawndale 4635.

Datum v oklepaju n. pr. (Marca 31-17) poleg vsakega imena in na dnu pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Povežite jo pravilno, da se vam ne ustavi list.

KDO NAJ NOSI BREME?

Kongres bo dovolil ogromne vsote za vojno in samoposebi se razume, da bodo milijonarji in multimilijonarji skušali, da vojno breme odlože na ramena ljudstva v podobni indirektnih davkov. Če pojde, bodo naložili davek na potrebna ljudska živila. Milijonarjev želodec ni večji od delavčega, okoli 95 odstotkov je delavnega ljudstva, in če krijejo vojne troške z indirektnim davkom, bo ljudstvo nosilo vojno butaro, ki že sedaj komaj izhaja vsled draginje, ki jo je povzročila vojna.

V republiki, če je zamotana v vojno, naj nosijo breme vsi enako. Kaj pa je v tem slučaju enakost? Uvesti je treba proporcionalno naraščajoč dohodninski davek. Kongres naj določi ekzistenčni minimum, ki naj bo prost davka. Kdor ima dohodek, ki presega ta ekzistenčni minimum, naj plača davek od svojega dohodka do gotove vsote, ki naj bode določena kot najvišji dohodek. Ves dohodek, ki presega najvišji dohodek, naj zapleni država kot davek.

Če kongres sprejme postavbo, da je n. pr. \$2,000 letnih dohodkov prostih davka, od \$2,000 do \$5,000 se plača proporcionalno naraščajoč dohodninski davek, kar je nad \$5,000 letnih dohodkov naj pa država zapleni kot davek, bo to veljavna postavba. Taka davčna postavba bi pravično razdelila vojno breme, ker bi ga naložila na ramena tistih, ki ga v resnici lako nosijo.

Ako kongres ne sprejme take postavbe, bo plačalo največ davka delavno ljudstvo. Plačevalo ga bo pri nakupu živil, kurjave, obleke in pri plačevanju stanovanjske stanarine. Odvisno je sedaj od ljudstva, če kongres uvede indirektni davek ali proporcionalno naraščajoč dohodninski davek. Ako bo vsak delavec in farmer, ki je ameriški državljani pisal kongresniku in senatorju njegovega okraja dopisnico, da želi, da kongres uvede naraščajoč dohodninski davek, se bodo senatorji in kongresniki ozirali na to željo. Prepričali se bodo, da ogromna večina ameriških državljanov ne želi indirektnega davka, ampak zahteva, da kongres uvede naraščajoč dohodninski davek do gotove meje, kar je več, pa zapleni.

Vojna bo stala denar, in zagradelj je treba takoj prve dni zahtevati, da se potrebnj denar dobi na ta način, da ne bodo prizadeti delavci, ki zaslužijo manj kot \$2,000 na leto.

Plače pojdejo v dobi vojne res še kviško, ali podražile se bodo tudi življenske potrebščine, da bodo delavci že dovolj obdavčeni z draginjo.

Socialistični kongresnik Meyer London je dejal, če bi vlada zaplenila vse dohodke, ki presega \$100,000 na leto, ne zadostuje za kritje vojnega kredita. Sedanja predloga zakladniškega tajnika priporoča, da je treba plačati od \$100,000 in več dohodkov na leto le 40 odstotkov kot davek. In kaj pravijo kapitalistični listi k temu? To je radikalna zakonodaja, katere naj se čuvajo kongresniki. Kongres naj ima pred očmi dve poti in ne samo ene. Nikar naj ne naloži le davka, ampak naj ohrani normalni razvoj ameriškega "biznisa". Neroden radikalizem pomeni polom doma in v inozemstvu. To pomeni bankrot, tovarne bodo zaprte, postavna trgovina uničena, možje in žene bodo brez dela.

Kaj pomenijo te besede? Kapitalisti groze kongresnikom, če nalože vojno breme kapitalistom, da zapro tovarne in povzročijo finančni polom.

Kaj k temu porečejo delavci, posebno oni delavci, ki venomer zabalajo, da v deželi, ki ima politično demokracijo, žive delavci v tistih razmerah kot v absolutni monarhiji?

Mi ne vemo.

Vprašamo jih pa lahko, če so storili svojo dolžnost, mesto da zabavljajo. Če so pisali kongresnikom in senatorjem iz njihovega volilnega okraja, da naj država zapleni ves dohodek nad \$5,000 na leto in dohodke korporacij, ki presega 3% letnega profita od vloženega kapitala. Če so pisali kongresnikom, da naj v interesu ameriškega ljudstva vlada razlasti vsakega kapitalista, ki bi

Photos by American Press Association.

Zalostne slike z zapadne fronte: Francoske vasčanke spremljajo angleške vojake. 2. Francoski otroci gledajo angleške vojake. 3. Podrtine na glavnem trgu v Peronu. 4. Britski general govori s francoskim kmečkim dekletom.

zaprl svoje podjetje, ker mu je država naložila davek v interesu obrambe dežele, ki mu ni všeč, ker se ne steka v njegovo blagajno masten dobiček.

Tri do štiri milijone takih pisem bi napravilo učinek na kongresnike in senatorje. Vedeli bi, da večina volilcev želi, da država naloži vojno breme na tiste, ki ga najljostje nosijo. Če pa delavci, ki so ameriški državljani ne store tega, je jasen dokaz, da jim je vseeno, kdo nosi vojno breme, in če bodo delavci nosili krvno in davčno breme, so delavci sami zakrivali te razmere. Potem naj tudi nikar ne zabavljajo in rečejo, da je vseeno, če žive v deželi, ki ima politično demokracijo ali absolutno monarhijo.

V Avstriji, od koder prihajamo Slovenci, niso v dobi vojne sklicali parlamenta, in če bi kateri delavec zahteval, da naj n. pr. zaplenijo dohodke kakšnega nadvojvoda, ki presega 10 ali 20 tisoč goldinarjev na leto, bi ga postavili ob zid in ustrelili, ker ima ljudstvo v Avstriji molčati in plačati, dokler ga vladajo kronani krvosesi.

V Avstriji ne vprašajo, kdo naj nosi vojno breme, tam mogotci ukažejo:

V ameriški republiki je uveljavljena politična demokracija. Tukaj ne ukazujejo, kdo naj nosi vojno breme, ampak odloči javno mnenje, ki ga izražajo časniki, državljani v peticijah na zakonodanje zborni, volilci v pozivih na zakonodajce itd.

Kdo naj nosi vojno breme v ameriški republiki? Kajne, vsi! S tem se strinja vsakdo, tudi kapitalisti, ker v besedi "vsi" razumejo nekaj drugega kot delavci. Če bomo vsi državljani nosili enako vojno breme, je pa odvisno od tega, če delavci razumejo to vprašanje in se poslužijo v svojo korist v ustavi zajamčenih pravic, kot se jih poslužujejo kapitalisti.

Štrom Amerike.

MESARSKI KRALJI TARNAJO, DA JIM PRIMANJKUJE DELAVCEV.

Chicago, Ill. — Pred klavnicami ne stoji cele trume delavcev in čakajo, da se prikaže "gospod bos" in izbere najmočnejše za naporno delo v klavnicah. Ta resnica povzroča mesarskim kraljem skrb in že študirajo, kako bi dobili cenene delavne moči. V normalnih časih je bilo to zanje igrače. Če delavci ene narodnosti po večletnem garanju niso hoteli več prijeti za delo v klavnicah, poslali so po delavce druge narodnosti. S to igro zdaj več ne gre in izmislili so si nov načrt, da dobe delavske moči poceni.

Tvrdka Armour & Co. naznanja, da nastavi delavke v vseh departmentih, če ne dobi delavcev. Izjema velja le za klavnice in kjer delo zahteva izredno telesno moč.

Za to tvrdko dela 9,000 delavcev, ali vsi jih potrebujejo 25,000, od katerih ima 21,000 delavcev navadno šest mesecev neprostovoljne počitnice v letu. Delavci bi bili res neumni, da bi čakali na priliko, da jim gospodje milostno dovolijo delati, ko sedaj lahko povsod dobe deo.

Zdaj lahko razumemo, zakaj so mesarski kralji postali tako patriotični, da poslujajo klavnice vladi, da jih obratuje.

IGRALCI ZA DENAR ORO-PANI.

Erie, Pa. — V neki hiši na E. 12. ulici je sedelo v posebni sobi do dvajset igralcev. Njih oči so bile vprte v karte in denar, ko so naenkrat vstopili trije maskirani banditje s samokresi v rokah in je neki bandit ukazal, naj se lepo postavijo v vrsto ob steni.

Mejtem ko sta bandita s samokresi držala v strahu igralce, je tretji mirno pobral denar na mizah in iz registra za gotovino. Ko je bandit pobral denar, je prišel prazniči žepe igralcem, pregledal ni ure, ne prstana vse, kar je imelo vrednost, je izgnalo v njegovem žepu. Neki igralec je protestiral, a bližnji bandit ga je vzel s samokresom po obrazu.

Po izvršenem ropu so banditje odšli. Nekateri igralci so se oborožili s samokresi in sledili tolovajem, ki so takoj nanje oddali par streliv in izgnili v stranski ulici.

Policijska sodi, da plen tolovajev znaša okoli \$3,000 in večje število ur, prstanov, kravatih igel itd.

TOLOVAJI SO IZPRAZNILI BLAGAJNO.

Sheridan, Wyo. — Roparji so ponoči vlomili v pisarniške prostore Carney Coal kompanije in z dinamitom razstrelili blagajno. Vzeli so iz nje \$5,200 in izgnili z njimi.

FARMERJI BI ŽE OBDELALI VEČ SVETA, PA POTREBUJEJO DENAR ZA SESE.

Denver, Colo. — Governor Julius C. Gunter je izjavil, da bi farmerji obdelali dva do trikrat toliko sveta, če bi imeli denar za seme.

Na to je E. H. Zimmerman, glavni ravnatelj Steamboat Milling & Power kompanije, brezobzvil governorju, da njegova družba rada posodi denar farmerjem pod zelo liberalnimi pogoji. Edward J. Belliz Oak Creek, Colo., izjavlja, da farmerji lahko pridobijo pridelke, če dobe finančno pomoč. Ravno tako izjavlja J. L. Miller, tajnik poljedelske zveze v okraju Otero.

AVSTRILSKEMU PODANIKU JE LJUBŠE AMERIŠKO DRŽAVLJANSTVO KOT \$50,000.

Chicago, Ill. — Franz Kormos, civilni inženir in bivši avstrijski podanik, je postal ameriški državljani. Ko je Kormos prisegel zvestobo Združenim državam, je izgovoril pravico do svojega deleža v nekem avstrijskem posestvu. Bil je po avstrijskem vladnem dekretu ob \$50,000.

PROTI ČRNCEM.

Chicago, Ill. — Črnci so se začeli v velikem številu naseljevati v tukajšnje mesto. Oni del mesta, ki je odkazan za prebivališče črncem, je že premajhen. Valed tega se bodo poskušali v drugih krajih naseljevati.

Da to preprečijo, se je večerj vršilo nekako posvetovanje s črnci, na katerem so črncem dali različne pogoje, radi česar so se ti tako razburili, da so zagrozili, da se nastanijo, kjerkoli jih bo volja bivati.

KABINET SOGLAŠA Z REGULACIJO CEN ZA ŽIVILA.

Washington, 18. apr. — Kabinet je odobril zasnovano predlogo poljedelskega tajnika Houstona, ki določa, da obrambni svet določi za živila minimalne in maksimalne cene in da poljedelski departament ustanovi posredovalnice za razdelitev živeža.

Tajnik Houston je izjavil po kabinetni seji, da takoj odpošlje predlogo kongresu, ki jo spremlja tudi njegovo priporočilo.

SCHWAB NEPODKUPLJIV.

Boston, 16. april. — Munijski tovarnar Schwab je izjavil županu Curley, da mu je nek agent nemškega "kajzerja" ponudil 100 milijonov dolarjev, ako se zaveže, da ne bode več prodajal municije zaveznikom. Ta ponudba je bila predložena 2 dni pred napovedjo vojne Nemčiji. Schwab, kateri vidi in izpizna principe republike, je to ponudbo odklonil.

EN PAR ČEVLJEV ZA DVA.

Dalton, Ga. — Jos Fain in Jos Carter se ne jezita radi podražene čevlje. Vsek ima eno dobro nogo, druga je lesem. Oba nosita eno številko, Fain ima levo nogo dobro, Carter pa desno. Kadarkupita čevlje, jih kupita en par, potem jih pa razdelita med seboj, kot navadni ljudje razdeljasteklenico pive med seboj.

ŠTIRJE KAZNJENCI POROBNILI.

Chicago, Ill. — Čikaška policija išče štiri kaznjence, kateri so ušli iz bolnišnice za umrlobole zločince v Michigan Cityju.

Najbrže so napadli stružnika, ga premagali in zvezali, nakar so pobegnili. Ti štirje so: Clare Robinson, črnc, Jack Burke, Charles Hall in William Schrey. Razpisano je \$1000 nagrade, ako kateri kakega vjame.

DRUŽINSKA DRAMA.

Charleston, S. C. — Edward P. C. Wolf je ubil svojo ženo s kladivom in smrtno ranil svoje tri otroke v starosti 6, 9 in 12 let, ki so jih prepeljali umirajoče v bolnišnico. Na to je ustrelil še sebe. Oblasti izjavljajo, da jim ni znan vzrok družinske tragedije.

POLICAJSKI NAČELNIK GROZI HOBOTOM.

Chicago, Ill. — Policijski načelnik Schuetler naznanja, da morajo hoboti do prvega maja izginiti iz mesta, če ne, bodo aretirani.

Kaj napravi policijski načelnik s hoboti, ki so nezmislivi za delo, in z bogatimi postopaj po policijski načelnik ni povedal.

Naznanila.

Franklin, Pa. — Žensko podporno društvo "Zorislava", šteje 148 S. N. P. J. priredil v Slov. Izobr. Domu 28. aprila t. l. ob 7 uri večer velike veselice, na kateri vprizori gro. dvodejansko. "Pri gospodi."

Poleg igrokaza je preskrbljeno tudi za izvrstno godbo, ki jo preskrbi "Slovenski tamburški zbor Triglav," kateri bo vdarjal lepe koncertne in vesele poskočne komade, pri katerih bode dovolj užitek za plesajočo mladino. Od 10 ure pa do 11 bode ples — danje voljo. Vsi boljši plesalci bodo odlikovani po njih zaslugah, a najbolj med njimi dobi nagrado.

Razven tega bo preskrbljeno le za vsakega vdeleženca obilo prost zabave. Radi tega uljudno vabimo vse cenjeno občinstvo, zlasti pa ostala bratska društva v okolici, da naj se polnoštevilno vdeležijo te veselice.

Bratska društva prosimo tem potom, da naj na ta večer ne prirejajo svojih veselice za kar bomo me "Zorislavke" vračale milo za drago.

Vstopnina: Za moške \$1., za dame 10c. Vstopnice se dobe v prodaji pri tajnici društva, 170 Main Street, Franklin, Pa., in na večer veselice pri vходу.

Pivo prosto, za dober in svel prigrizek bo vsestransko preskrbljeno.

Veselični odbor.

Franklin, Pa. — Žensko podporno društvo "Zorislava", šteje 148 S. N. P. J. je na svoji zadnji seji sešli, da članice, ki se ne udeležijo društvenih sej vsake tri mesece po enkrat plačajo v društveno blagajno 25c karni, v slučaju pa da se še nadalje ne udeležijo sej, tedaj se tako članice suspendirajo.

Opozorjam vse članice, da ne bomo ne prezele tega naznila, da ne bode potem nepotrebnih izgovorov; v tem slučaju ne bo izjeme, ker sklep društva mora biti vsaki članici svet.

Frances Vidrič, tajnica.

19. — 23. — 25.

SLOVENSKI SOCIALIST IZVOLJEN V MESTNI SVET.

La Salle, Ill. — Obilne granate v podobni volilnih listkov so bile le prehode za "sovražnika," pri čem bode potem nepotrebnih izgovorov; v tem slučaju ne bo izjeme, ker sklep društva mora biti vsaki članici svet.

Zevnik.

aj na evropskem bojišču.

delovanje in prva obnova

iz bojišča ob Aisne, pri-
bojno polje, na katerem
bili boji v pondeljek in to-
pravim peklom bučanja
tisočje. Med grumenjem tiso-
opov in strojnih pušk in
erih pušk so čete drle se-
po blatu in krvi padlih vo-
Nebo je bilo oblačno in si-
bli dima so ga še bolj
li. Mrlički so ležali ne drug
ruzega, temveč v gomilah
ru družega; jame, ki so
pale granate, in raztriti za-
bili polni mrličev do vrha.
otekel dan, se je bojevanje
ako nadaljevalo, kajti no-
— ognjene granate so
noč svetlejšo od dneva.
ni so imeli v teh dveh dne-
igube. Ujetniki — kate-
je naštetih čez 14.000 —
stujejo, da so mnoge nem-
mpanje prvi dan bitke iz-
dve tretjini svojih moči.
so po cele divizije. Najbolj
le rezervne divizije, ki so
na pomoč pa so prišle pod
francoskih topov, ki so de-
njeno streho nad napada-
četami.

Nemško poročilo.

in čez London, 18. apr. —
večerni bitki, kar jih je do-
sejanja vojna in zgodovina
va sploh, se zdaj vrši ob
isne na Francoskem. Že od
la so se Francozi priprav-
neprestan bombardir-
ki je prekosilo vse doseda-
tistijske akcije, in v pon-
zjutraj je napadla franco-
fanterija z veliko silo na
metrov dolgi fronti od Sou-
reki Aisne do Betheny, se-
od Remsa. Pozneje so
si razširili bojno črto do
oze in vrgli v boj velike re-
v gostih masah. Sovražna
ija je napravila v naših li-
velike kraterje, pomadna-
ope in s tem napravila naše
je nerabne, katerih ni bilo
vedno braniti. Bojevanje je
si več na robu linije, temveč
oboki in neredno utrjeni zo-
teli zemlje. Valovi čet so se
kali senpatja in naš namen
da obravnavamo kolikor mo-
največ življenj ne glede na
ljalne izgube in da obenem
pečimo čim največ izgub so-
iku, kar se nam je tudi po-
o. Francozi niso prodrli sko-
so namenavali, imeli pa
like izgube in ujeli smo 2100
Kjer je sovražnik zasedel
pozicije, tam se je ponovilo
manje in pričakovati je svežih
hujših napadov.

Turška fronta.

ndon, 18. apr. — General
je poročal o prodiranju naših
na desneti bregu Tigrisa, ki
še poldrug miljo oddaljene
ostaje stabilna na železnici
ra-Bagdad, 65 milj severno
aglada. Turške čete so se u-
ile brez odpora.

Italijanska fronta.

m, 18. apr. — Vojni urad po-
močnem bombardiranju
je Collano na tirolski fronti.
opje je poškodovano in av-
ski vlaki so naglo odšli v za-
Artilerijski boji so se vršili
na mnogih ostalih krajih
je, posebno pa iztočno od Go-

Rumunska fronta.

etrograd, 18. apr. — Ruski le-
so zrušili dva nemška ero-
a, ki sta padla v plamenu pri
cesti, iztočno od Fokkani v
i Moldaviji.

Vesti iz Rusije.

elavci za odpravo plemstva.

etrograd, 18. apr. — Zastopni-
elavev in vojakov so na svo-
zorovanju sprejeli resolucij-
v kateri zahtevajo, da se od-
i rusko plemstvo in prokla-
a enakost vseh državljanov;
je zahteva resolucija, da vlada
eni vsa zemljišča, ki pripada-
plemstvu, cerkvam in samosta-
Zemljišča se imajo izročiti
tom.
delavsko-vojaški zbor je tudi
jel sledeča priporočila z ozi-
na ustavodajno skupščino:
pščina se ima sniti v Petro-
du čimprej mogoče na temelju
šče in enake volilne pravice.

Vojaki imajo voliti ravno tako
kakor ostali državljani, toda ak-
tívni vojaki v armadi naj volijo
ločeno. Žene morajo imeti volilno
právicó kakor moški. Vsak držav-
ljan z dvajsetim letom ima pravi-
co voliti. Delavsko-vojaški svet
mora imeti kontrolo nad vojitva-
ni, ki imajo odločiti politično for-
mo Rusije in njene temeljne za-
kone. Kadar skupščina sestavi kon-
stitucijo, mora takoj rešiti agrar-
no vprašanje in sprejeti zakone,
tikajoče se delavstva, narodnosti,
krajne samovlade in drugih
problemov mednarodnega znača-
ja.

General Kornilov je izdal oklie,
v katerem poziva civiliste v Petro-
gradu, da oddajo 40.000 pušk in
35.000 revolverjev, ki so jih vzeli
v vladnih orožarnicah ob času re-
volucije.

Haag, 18. apr. — Tukajšnji
mednarodni socialistični krogi so
zadovoljni z razvojem položaja v
Rusiji. Nova vlada je vedno bolj
trdnješa in večina socialistov po-
pira vlado, kar pomeni, da si želi
miru, ki ima priti s porazom cen-
tralnih držav, ne pa zakrpanega
miru pred končanjem splošne voj-
ne.

Edino padec kajsarja more prine-
sti mir.

Stockholm, 18. apr. — V Inkut-
sku, glavnem mestu Sibirije, je bi-
la pred kratkim velika skupščina
delavcev, ki so razpravljali o pro-
blemih vojne. Nekaj delavcev je
bilo, ki so sugerirali separatni
mir, toda naleteli so na takšno o-
gorčenje, da so morali bežati v
soprenju straže. Delavei so za-
ključili, da se ima vojna nadalje-
vati toliko časa, dokler se cesar
Viljem ne odpove prestolu. Stali-
šče, ki ga zavzemajo Rusi v o-
gromni večini je, da je kajsarje-
va vlada edina zapreka za mir in
v interesu svobodne Rusije je, da
traja vojna toliko časa, dokler ne
pade kajsar s svojim režimom.

Izjava, ki so jo sprejeli delavci
in drugi državljani v Inkutaku,
se glasi: "Poraz ruskih armad na
fronti v tem trenutku bi bil smrtni
udarec ruski svobodi. Prihod ce-
sarja Viljema v Petrograd bi po-
menil novo tiranstvo za Rusijo. Iz
teh razlogov je sveta dolžnost vsa-
kega Rusja, da brani Rusijo, kdor
je ne brani, je nasprotnik revo-
lucije. Obramba svobodne Rusi-
je nima ničesar opraviti s starimi
teorijami o ovrzanju tujih dežel.
Rusija, ki je združila verige svo-
je sužnosti in se otrsela carja Ni-
kolarja, mora zdaj braniti svojo
svobodo in premagati kajsarja
Viljema. Vsak državljan mora da-
ti vso svojo moč in tudi svoje živ-
ljenje, če je treba, za obrambo os-
vobodene Rusije."

TISZA RESIGNIRA?

Amsterdam, 18. apr. — Sociali-
stični list "Nepszava" iz Budim-
pešte javlja, da je grof Tisza, o-
grski ministrski predsednik, po-
dal ostavko. Obenem prihaja vest
iz Dunaja, da sta resignirala tr-
govski minister dr. Urban in mini-
ster brez portfelja dr. Baernprei-
ther. Berlinsko časopisje pravi, da
sta resignaciji dveh ministrov na
Dunaju v zvezi s prihajajočo ot-
voritvijo državnega zbora, ki ga
mislijo otvoriti v mesecu maju.
Nemška vlada se protivi skliceva-
nju avstrijskega parlamenta v teh
kritičnih časih in nekateri minist-
tri na Dunaju seveda podpirajo
berlinsko politiko.

PROTINEMŠKI IZOREDI V BRAZILIJU.

Porto Alegre, Brazilija, 18. apr.
Množica izgrednikov je sinoči na-
padla tukajšnje nemško kolonijo
kjer so vihrale nemške zastave.
Izgredniki so potrgali in poteptali
nemške zastave, pobili okna na
270 hišah in prilepili na stene ka-
rikature nemškega cesarja.
(Porto Alegre je največje mesto
v južni Braziliji in šteje 130.
000 prebivalcev).

ŠPANSKI PARNIK TORPEDI- RAN.

Madrid, 18. apr. — Nemška sub-
marinka je večerj torpedirala in
potopila brez svarske španski par-
nik "Tom." Osemnajst Špancev
je izgubilo življenje. S tem činom
so Nemci še bolj podkurili proti
sebi javno mnenje na Španskem,
ki je za štak napeto izza potopa
parnika "La Frugencia."

Nabirajte naročnike za dnevniki
"Prosveta"!

Razne vesti.

STRELJANJE OB AMERIŠKEM OBREŽJU.

Boston, 18. apr. — Iz treh obre-
žnih, stražnih postaj so prišla po-
ročila o hudem streljanju, ki ga
je bilo slišati z morja severno od
Provincetowna. Trgovske ladje
ob vsem atlantiškem obrežju so bi-
le obveščene brezlično, da se naj
izognejo dotičnega mesta, kajti
lahko se vrši pomorska bitka.

Streljanje je bilo slišati okrog
desete ure danes zjutraj in je tr-
ajalo nekaj časa. Na podlagi po-
ročil sklepajo, da se je streljanje
vršilo severno od rta Cod. Vse o-
brežne postaje so bile takoj v sta-
nju aktivnosti in iz zveznega pri-
stana v Charlestownu so švigala
brezlična navodila na vse strani.

Washington, 18. apr. — Ameri-
ške patrolne ladje so danes na lo-
vu za misteriozno sovražno sub-
marinko, ki je večerj brezuspešno
napadla torpedorazruševalca
"Smith." V uradnih krogih se
zdaj niso na jasnem, da li se je
pripetila v to stran Atlantika le
ena sama podmornica ali jih je več
z namenom, da blokirajo ameriško
obrežje. Nemška vlada do zdaj še
ni obelodanila nikakršne naredbe
glede na ameriško blokadno zono.

Mornariški departament je dobil
poročilo, da so ameriške patrolne
ladje privedle v luko St. Thomas
na Virginskih otokih dva parni-
ka, ki sta zelo sumljiva. Napolnje-
na sta z oljem in drugim materi-
jalom, ki ga potrebujejo subma-
rinke.

1500 PROSTOVOLJCEV PRIDE VSAK DAN.

Washington, 18. apr. — Vojni
departament javlja, da se zgledi
vsak dan povprečno 1500 prosto-
voljcev v armado. Od 11. do 15.
aprila se je vpisalo 7171 prosto-
voljcev ali 1434 dnevno. Za mor-
narico se priključuje manj prosto-
voljcev; v omenjen čas se je pri-
glasilo samo 1635 moč. Za morna-
riško pehoto se je prišlo 1947
prostovoljcev v 15 dnevih. Osebe
mornarice je zdaj naraslo na 71.
696 moč in še jih manjka 15.304,
da bi število 87.000 dopolnjeno,
kakor zahteva zakon. Mornariški
pehoti manjka še 3.500 moč do pol-
nega števila 17.400 moč.

CENZURA BO OLAJŠANA.

Washington, 18. apr. — Senat
se zdaj bavi s predlogo proti spi-
jonstvu, ki vsebuje tudi naredbo
za cenzuro časopisja. Drastične
določbe, ki jih je vsebovala ori-
ginalna predloga, katere je bila
pogorela z zaključitvijo prejšnje-
ga kongresa, so zdaj veliko olajša-
ne. Določba, ki je branila vsako
kritiziranje vojne uprave, je črta-
na in tudi kazni za kršenje drugih
določb so zmanjšane. Senatorji, ki
so se bavili s predlogo v odseku,
so prišli do prepričanja, da zdra-
va kritika več koristi, kakor pa
škodli in da prenapeta cenzura ča-
sopisja bi bila protiameriška tudi
v vojnem času.

Kljub temu je pa še točka v
predlogi, ki je zelo drastična in
katera lahko spravi čisto nedolž-
nega človeka v ječo za deset let
in mu vrhutega še naloži \$10.000
globe, ako bo sprejeta. Omenjena
točka se namreč glasi, da kdor
ob vojnem času zbira, zapliše, obja-
vi ali sponeči, oziroma skuša vse
to storiti, kakršnokoli informacij,
ki je v katerikoli zvezi z mor-
nariškimi ali militarističnimi ope-
racijami ali z narodno obrambo,
in ki bi imela koristiti sovražni-
ku, zapade omenjeni kazni.

Na ta način ne bo smelo časo-
pisje sploh nič pisati o vojni. Naj
namreč kdo čisto neozločno vpra-
ša: "Koliko submarink ima Ame-
rika?", tedaj zapade kazni v smi-
slu te točke. Upati je, da bo kon-
gres popravil točko.

PISATELJ IN NEMŠKI REZER- VIST ZAPRTA.

Aretirana sta bila Rudolf Mueller
nemški rezervist, in Edward Gar-
stin Smith pisatelj. Smith je izdal
neko knjižico z naslovom "Evrop-
ska vojna", kateri kritizira pred-
sednika Wilsona.

Smith je rojen v Ameriki, študi-
ral je pa v Nemčiji. Njegova pi-
sarstva se nahaja na 20 W. Jack-
son Bldg.

Izpuštili so ga po zaslišanju z
naročilom, da se drugi dan zopet
oglasi v pisarni zveznega sodišča.
Muellerja so pa odpeljali v okraj-

no ječo. Izgleda kot premožen člo-
vek, vendar pa pravega dela ni
nikdar imel, ampak je bil že dalje
časa nekako sumljiv zveznim obla-
stim. Domneva se, da je bil v zve-
zi z Gustav Jakobson, kateri je
na sumu, da je hotel vzpizoriti re-
volucijo v Indiji proti Angliji.
Jakobsonova zadeva je bila večerj
za deset dni odložena.

Zaslišan je bil tudi prvi pisar
blagajnika Stuckarda od depart-
menta za osebno premoženje, Otto
Doederlein. Po enournem zasliša-
nju v pisarni okrajnega blagajni-
ka se je zopet vrnil na svoje delo.

VOJAKI DRUŽINSKI OČETJE ODPUŠČENI.

Včeraj je bilo 55 moč odpuše-
nih pri stotnji B prvega topniš-
kega poljskega polka, ker ima-
jo doma družine, katere je treba
preživljati.

PREMOŽENJE NEDOTAKLJI- VO.

Ker je mogoče še nekaj takih
rojakov, kateri so v skrbah za
svoje prihranke in imetje, da bo-
de vlada v slučaju vojne napo-
vedi Avstriji, zaplenila premo-
ženje onim rojakom, kateri še ni-
so državljani ozir. še nimajo pr-
vih papirjev ali takozvani "mall
papier," prinašamo tozadevno ob-
ljubo nedotakljivosti imetja poda-
nikov sovražne države, dobesedno
prestavljeno:

"Ker so predsedniku poročali,
da so osebe, katere stanujejo v tej
deželi, pa so podaniki knke ino-
zemске države, v skrbah, da bodo
bančne vloge in drugo imetje za-
plenjeno v slučaju vojne z drugim
narodom, me autorizira, da izja-
vim, da so take skrbi neutemelje-
ne."

Vlada ne boče nikdar vojne v
izrabila, da bi zaplenila imetja,
kar ji ni dovoljeno po mednapo-
nem pravu in po pripoznanih de-
želnih zakonih. Vlada boče ravno-
tako respektirala imetje tujih na-
rodov ot svojih državljanzov.

Robert Lansing, državni tajnik.

POZOR ROJAKI!

Nasnanjam rojakom, da sem
odpri trgovino s malim blagom
in se pripravim za obilen obisk.
— Vsekam bom hvalečno postre-
gel po smerni ceni.

ANTON ZORNIK,
HERMINIE, PA.

Pozor rojaki!

Kadar potrebujete pisalni pa-
pir in kuverte z vašim imenom in
naslovom tiskanim v ogljavju,
vprašajte vselej za ceno pri meni.

MIKE ČEBAŠEK,
Box 148, Van Voorhis, Pa.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago,
ki je izdelal načrt za gl. urad
S. N. P. J. se priporočajo Slo-
vencem za izdelovanje
staysbinskih načrtov.
Tel. Franklin 6601
TEL. NA DOMU AUSTIN 35008

Mogoče vam še ni znano,

kje se dobi najbolše blago te vrste in po nizki ceni. Tako mesto je samo eno v Ameriki in
to je trgovina na veliko Breman & Osgood v Pittsburghu, Pa.

Pazno prečitajte sledeči cenik:

4 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	\$1.75
5 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	2.00
7 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	2.50
10 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	3.00
12 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	3.50
Pravi fini Torkoly galon	\$2.50 do 5.00
Čista močna silvovka galon	2.50 do 5.00
Konjak galon	\$2.50 do \$5.00

Mi plačamo pošiljatsve stroške na vsa naročila od \$5.00 in več med New Yorkom in Chicago.
Pošljite denar v priporočenem pismu ali pa poštne ali ekspresnem Money Orderu.
Pišite nam v slovenskem ali hrvaškem jeziku.

BREMAN & OSGOOD

112 Fullerton St.
JOSEPH FALL, Slovensko-hrvaški upravitelj.
Naša trgovina je ustanovljena leta 1893.

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila 1904

GLAVNI STAN: 2607—59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kubelj, 9409 Ewing ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapiskar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill.

NADEŽNI ODBOR:

Josef Ambrožič, 351 box, Cassensburg, Pa.
Paul Berger, 741—1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

POŠTNI ODBOR:

Anton Hraat, 311—95th Ave., New Duluth, Minn.
Joh. Radšček, 679 box, Smithton, Pa.
Mudolf Pleterski, 426 box, Bridgeville, Pa.
Jankob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

UREDNIK "PROSVETA":

Jede Zavartak.

VAROVNI KURAVNIKI:

F. J. Kera, M. D., 6203 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2607—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDU GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOSEF AMBROŽIČ, Box 261, Cassensburg, Pa.

ZADEVE PRAVILJIVE VERNI B. ki se jih rešiti prvi in drugi in stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAAT, 311 — 95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOFIMI, naprave, blagi, namnila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNISTVO "PROSVETA", 2607—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglaš., se pošiljajo na naslov:

UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2607—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uredništvom in upravitelstvom "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, marveč napišite naslov, na je tu navedeno, ako šaljete, da bo vrnica stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora so vrtilje vsake prve srede in tretji četrtak v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

KADITE TILLMAN CIGARE.

Unisko izdelane

Ibykus Cigare10c
S. N. P. J. Cigare10c

Tillman Cigar Co.
AURORA, MINN.

FONOGRAF

za vsacega

se ponaša
svoje
prof.

SAMO \$2.00

Ta čudoviti fonograf igra vse
velikosti plošče od 6 do 10 palev,
Victor in Columbia plošče zelo
čistoglasno, jamčen je dati popol-
no zadovolstvo. Na sprejem en
dolar vam pošljemo ta fonograf in
eno ploščo prosto in ostalo pa nam
plačate ob sprejemu na C. O. D.
ali pa kao nam pošljete celo svoto
dva dolarja z naročilom, vam poš-
ljemo fonograf in eno ploščo zra-
ven poštne prosto. Pišite nam še
danes

PENNSYLVANIA SUPPLY CO.

Porter Block Bldg. Easton, Pa.
Dept. 5.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

338 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je
najstarejši slo-
venski zdrav-
nik, specializet
v Pittsburghu,
ki ima 34 let
v zdravstvu
in je imel
veliko uspe-
hov. Če imate
katerikoli bo-
lež, ki ga ne
morete rešiti
svoje zdrav-
stvene pomoči
in zdravila
za vsakega.

Iskreno in
izdati vam bo
bo. Ne skrbite,
ker se
bolesni ne
morete rešiti
svoje zdrav-
stvene pomoči
in zdravila
za vsakega.

Iskreno in
izdati vam bo
bo. Ne skrbite,
ker se
bolesni ne
morete rešiti
svoje zdrav-
stvene pomoči
in zdravila
za vsakega.

NORTH SIDE STATE BANK

ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s
SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi pošljamo denar vašim prijateljem v staro domovino po najnižjih cenah.
Plačujemo 4 odstotno obrestil na bančne vloge.
MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

Mogoče vam še ni znano,

kje se dobi najbolše blago te vrste in po nizki ceni. Tako mesto je samo eno v Ameriki in
to je trgovina na veliko Breman & Osgood v Pittsburghu, Pa.

Pazno prečitajte sledeči cenik:

4 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	\$1.75	Najfinejši Kimell ali hruskovec galon	\$2.50, \$3.00
5 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	2.00	in	\$3.50
7 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	2.50	Fino belo ali rdeče namizno vino \$1.00 galon in več	
10 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	3.00	Sladki Tokajec, galon	\$2.50 do \$4.00
12 l. st. belo ali črno B. & O. razni whisky gal.	3.50	Fino Temni rom, galon	\$2.00 do 4.00
Pravi fini Torkoly galon	\$2.50 do 5.00	Prava Borovička, galon	\$2.50, \$3.00, \$3.50, \$4.00
Čista močna silvovka galon	2.50 do 5.00	in	\$5.00
Konjak galon	\$2.50 do \$5.00	Vinska Zesta, galon	\$3.00 in \$4.00

Mi plačamo pošiljatsve stroške na vsa naročila od \$5.00 in več med New Yorkom in Chicago.
Pošljite denar v priporočenem pismu ali pa poštne ali ekspresnem Money Orderu.
Pišite nam v slovenskem ali hrvaškem jeziku.

BREMAN & OSGOOD

112 Fullerton St.
JOSEPH FALL, Slovensko-hrvaški upravitelj.
Naša trgovina je ustanovljena leta 1893.

